

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y -
r e l s e s framställning till Ålands lands-
ting med förslag till landskapslag angående
ändring av landskapslagen om folkskolväsendet
i landskapet Åland.

№ 30/1960.

I 25 § landskapslagen den 16 oktober 1958 om folkskolväsendet i land-
skapet Åland stadgas, att i sådan folkskolas kostnader, som är gemensam
för två eller flera kommuner, skola kommunerna deltaga i förhållande till
det antal läropliktiga barn, som finnes i de deltagande kommunerna. Detta
stadgande synes avse blott skolans driftskostnader, medan anläggnings-
kostnadernas fördelning icke reglerats enligt lagen, utan kommunerna i
det avtal eller grundläggingsbrev, som uppgöres, ha rätt att fritt
överenskomma om den fördelning de anse mest rättvis. Det kan befaras upp-
stå svårigheter att uppnå överenskommelse kommunerna emellan i denna
fråga, varför önskemål uttalats om att landskapsstyrelsen måtte hos Lands-
tinget föreslå en sådan ändring av ifrågavarande stadgande, att också
anläggningskostnadernas fördelning regleras i lag.

I riket har tillsvidare icke något stadgande i denna angelägenhet
utfärdats.

Landskapsstyrelsen har vid behandlingen av denna fråga ansett en
fördelning av anläggningskostnaderna efter antalet mantalsskrivna
invånare i kommunerna vara en rättvis och praktisk lösning, samtidigt
som den är logiskt förenlig med lagens gällande stadgande. En fördelning
efter antalet läropliktiga elever, beräknad enligt en period på ett
tiotal år, borde teoretiskt leda till samma resultat, om man förutsätter,
att nativiteten är densamma inom kommunerna. Den föreslagna regeln
kan också ex analogia tillämpas på sådana fall, då blott en del av
en kommun ansluter sig till en annan kommuns skola, under förutsättning
att det är fråga om ett eller flera folkskoldistrikt. För att regeln skall
bli entydigt bestämd, är det dock nödigt att fastslå, vilket års mantals-
skrivning som skall ligga till grund för fördelningen. I denna fråga
föreslås, att det år, då slutsyn förrättats i skolbygget skall bli
avgörande.

Det bör dock enligt landskapsstyrelsens åsikt vara kommunerna obetaget
att överenskomma om någon annan fördelningsgrund under förutsättning, att
santliga anslutna kommuner förena sig om densamma.

Enligt 78 § folkskollagen beviljas bidrag för gemensam folkskolverk-
samhet inom en latitud, som begränsas av den understödsprocent som
högst och lägst beviljas någon av de deltagande kommunerna. Beviljande
av understöd för den gemensamma folkskolverksamheten på detta sätt

medför emellertid, att kommun, som annars får lågt understöd för sin folkskolverksamhet, gynnas på de andra kommunernas bekostnad. Ehuru stadgandet icke hindrar beviljande av understöd sålunda, att envar kommun upptager sin andel i kostnaderna med kommunens andra folkskolkostnader och på detta sätt utfår understöd enligt de procentsatser, som i övrigt gälla för kommunen, synes det icke vara fullt klart, att detta förfarande kan iakttagas såväl beträffande anläggnings- som driftskostnader. Landskapsstyrelsen har därför ansett lämpligt föreslå en ändring av ovannämnda stadgande sålunda, att understöd skall utgå åt varje kommun för sig.

Med hänvisning till det ovan anförda får landskapsstyrelsen vördsam samt förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om folkskolväsendet i landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut ändras 25 och 78 §§ landskapslagen den 16 oktober 1958 om folkskolväsendet i landskapet Åland (23/58) såsom följer:

25 §.

Folkskoldistrikt, som är gemensamt för två eller flera kommuner, förvaltas av den kommun, inom vars område skolan är belägen. Likväl må kommunerna överenskomma om att medlemmar till direktionen utses från de olika kommunerna. I skolans anläggningskostnader deltaga kommunerna i förhållande till det antal mantalsskrivna invånare, som i envar kommun finnes inom folkskoldistriktet vid ingången av det år, under vilket slutsyn hålles på skolbygget. Den kommun, inom vars område skolan uppföres, äger ställa erforderlig skoltomt kostnadsfritt till disposition. I skolans driftskostnader deltaga kommunerna i förhållande till det antal läropliktiga barn, som i envar kommun under läsåret finnes i folkskoldistriktet. De i gemensam skolverksamhet deltagande kommunerna må enhälligt överenskomma om annan fördelningsgrund för anläggnings- och driftskostnader.

78 §.

Bedriva kommuner, vilka beviljas landskapsunderstöd till kostnaderna för folkskolväsendet enligt olika grunder, gemensam folkskolverksamhet, må kostnaderna fördelas kommunerna emellan enligt 25 § och därefter envar kommun beviljas understöd enligt för kommunen tillämpade grunder. Hava kommunerna anhållit, att understöd skall beviljas dem samfällt, må bidrag beviljas efter prövning, med beaktande av att bidraget bör

stiga till minst det belopp, vilket borde tillkomma den av kommunerna, som är berättigad till det minsta understödet, men ej överstiga det belopp, vilket borde beviljas kommun, som är berättigad till det högsta understödet.

Denna landskapslag träder i kraft den 1 augusti 1961.

Mariehamn, den 24 november 1960.

På landskapsstyrelsens vägnar:
Lantråd *Hugo Johansson*
Lagberedningssekreterare Rolf Sundman.